

แนวทางการทำแผนปฏิบัติการ
Cluster อหามั้ยสังเวดลุ่ม

GOAL: ประชาชนทุก
กลุ่มวัย อยู่ในสิ่งแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

SUBGOAL: สร้างสภาพแวดล้อม เพื่อ
ประชาชนสุขภาพดีทุกกลุ่มวัย

SUBGOAL: ลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งคุกคามดั้งเดิม
(Traditional Hazard)

SUBGOAL: ลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งคุกคาม
สมัยใหม่ (Modern Hazard)

SUBGOAL

- **Healthy Setting**

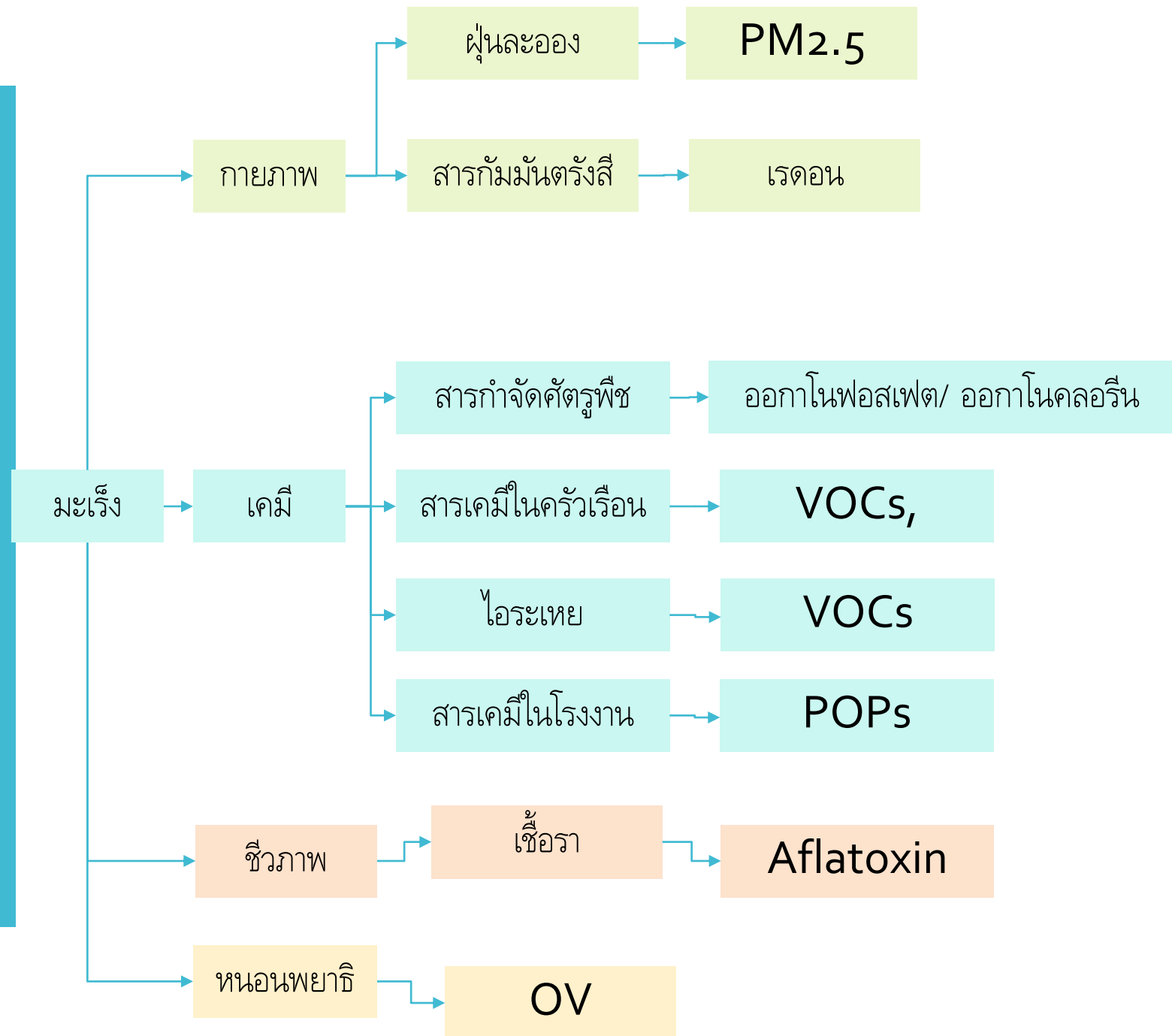
SUBGOAL

“สร้างสภาพแวดล้อม เพื่อประชาชนสุขภาพดีทุกกลุ่ม
วัย”

คำนิยาม

หมายถึง กระบวนการเกื้อหนุน สนับสนุน ส่งเสริมให้
บุคคล กลุ่มบุคคล มีความตระหนัก สามารถดู
สิ่งแวดล้อมได้

Hazard

"ทำเมืองให้น่าอยู่ ทำคนให้รอบรู้ สู่มืองสุขภาพดี"

GOAL: ประชาชนทุกกลุ่มวัย

อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

(Healthy Environment through quality of life)

SUBGOAL: เสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อประชาชนสุขภาพดีทุกกลุ่มวัย (Active Community)

โครงการ : เสริมสร้างพลังประชาชนและเครือข่ายจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด: ร้อยละของ อปท. มีการพัฒนาเมืองสุขภาพดี

เป้าหมาย	เป้าหมายหลัก: ชุมชนมีความเข้มแข็งในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถจัดการตนเองได้	เป้าหมายรอง 1: ประชาชนรู้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	เป้าหมายรอง 2: ชุมชนสามารถประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	
มาตรการ	1. เสริมสร้างระบบความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2. สร้างระบบเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน	3. พัฒนาระบบและกลไก การสร้างการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายสามารถจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน	4. ส่งเสริมสภาวะแวดล้อมของชุมชนให้น่าอยู่และปลอดภัย (Healthy setting: บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน สถานบริการสาธารณสุข ศาสนสถาน และชุมชน)
กิจกรรมสำคัญ	1. จัดทำสื่อ online ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. จัดทำหลักสูตร online ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 3. ผลักดันให้เกิดแกนนำจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน พร้อมทำ QR code อสม.	1. พัฒนาระบบเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน 2. จัดทำชุดความรู้เรื่อง ระบบเฝ้าระวังฯ 3. ผลักดันให้เกิดการจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมชุมชน (Online) 4. พัฒนาเครื่องมือประเมินความเสี่ยงอย่างง่ายสำหรับประชาชน (แบบธรรมชาติ และแบบดิจิทัล App)	1. พัฒนาระบบการเข้าถึง ข้อมูล ข่าวสาร และการแจ้งสิทธิการร้องเรียนด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. จัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนเพื่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน 3. ผลักดันให้เกิดมาตรการ/ข้อตกลงชุมชนในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านการบูรณาการจากทุกภาคส่วน	1. สร้างแนวทางหรือมาตรการ การจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้น่าอยู่และปลอดภัย 2. ส่งเสริมให้เกิดต้นแบบชุมชนน่าอยู่ และปลอดภัย 3. พัฒนาศูนย์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต้นแบบการจัดสภาพแวดล้อมน่าอยู่ น่าปลอดภัยระดับเขตสุขภาพ (EnH Model Learning center Hub)

SUBGOAL

- **Traditional Hazard**

Sub gold : ลดปัจจัยเสี่ยงจากสิ่งคุกคามดั้งเดิม (Traditional Hazard)

คำนิยาม	ลดปัจจัยเสี่ยง หมายถึง การป้องกัน ควบคุม สิ่งคุกคามดั้งเดิมที่อาจก่อให้เกิดโรคหรือผลกระทบต่อสุขภาพ
	สิ่งคุกคามดั้งเดิม หมายถึง ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน (กายภาพและชีวภาพ) ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้เกิดการจัดการสิ่งคุกคามดั้งเดิมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีพโดยปกติสุข
ขอบเขต	การจัดการน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค การสุขาภิบาลอาหาร การจัดการสิ่งปฏิกูล การจัดการมูลฝอย การควบคุมแมลงและสัตว์นำโรค การจัดการที่พิกอาศัย การจัดการสาธารณสุข (โรคระบาด) การสุขาภิบาลสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
เป้าหมาย	1. มีระบบเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยง 2. อปท.มีศักยภาพในการจัดการปัญหาและลดปัจจัยเสี่ยง 3. สถานประกอบการมีคุณภาพและได้มาตรฐาน 4. ประชาชนมีความรอบรู้ สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งคุกคามดั้งเดิม

ประเด็น	Root of Cause		
	ประชาชน	ผู้ประกอบการ/สถานบริการ	อปท./หน่วยงานภาครัฐ
สิ่งปฏิภูล	<ul style="list-style-type: none"> ขาดความรู้ในการใช้ส้วม (พฤติกรรมการใช้ส้วม) ความเคยชินทำให้ขับถ่ายในที่สาธารณะ ไม่มีส้วมเพราะยากจน 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดความรู้การจัดการสิ่งปฏิภูล หลีกเลี่ยงกฎหมาย ไม่ตระหนักถึงผลกระทบ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีการบังคับใช้กฎหมาย/การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ จนท.ไม่เพียงพอ จนท.ขาดความรู้ ไม่มีแบบระบบบำบัดที่หลากหลาย
อาหาร	<ul style="list-style-type: none"> พฤติกรรมไม่ถูกต้อง ขาดความรู้ในการจัดการสุขาภิบาลอาหารในครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> พฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่ตระหนักถึงผลกระทบ ลดต้นทุน 	<ul style="list-style-type: none"> การเฝ้าระวังไม่ต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ
น้ำ		<ul style="list-style-type: none"> ขาดความรู้ในการผลิตน้ำ ขาดความตระหนัก 	<ul style="list-style-type: none"> การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ การเฝ้าระวังไม่ต่อเนื่อง การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ
มลพิษอากาศ (การใช้ฟันในครัวเรือน)	<ul style="list-style-type: none"> ความเคยชิน/ขาดความรู้ วิถีชีวิตของประชาชน 		

โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์	เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมพื้นฐานไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีพโดยปกติสุขของประชาชน	
เป้าหมายการดำเนินงาน	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและได้มาตรฐาน	
มาตรการและ กิจกรรมสำคัญ	มาตรการ	กิจกรรมสำคัญ
	1. สร้างความร่วมมือระดับนโยบายเพื่อผลักดันบทบาทของมท.ในการขับเคลื่อนงานสู่อปท.	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำข้อมูลสถานการณ์ จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	2. พัฒนาขีดความสามารถอปท.ในการจัดบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> สร้างความเข้มแข็งกลไกระดับจังหวัด (คสจ.)และอำเภอ (พชอ) พัฒนาศักยภาพบุคลากร พัฒนาหลักสูตร พัฒนาระบบงาน
	3. สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับอปท.	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เกิด Academic Body ระดับภาค/Knowledge Network
	4. สนับสนุนให้เกิดการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา/หน่วยงานระดับภูมิภาค สนับสนุนเครื่องมือและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้มีระบบข้อมูล/การจัดการ/การสื่อสาร
5. สร้างระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้เกิด Certification Body เพื่อรับรองคุณภาพการดำเนินงานของอปท.	

โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมพื้นฐานไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีพโดยปกติสุขของประชาชน

เป้าหมายการดำเนินงาน

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมกำกับสถานประกอบการให้ดำเนินการตามกฎหมาย

มาตรการและ
กิจกรรมสำคัญ

มาตรการ	กิจกรรมสำคัญ
1. ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างความเข้มแข็งกลไกระดับจังหวัด (คสจ.)และอำเภอ (พชอ) • พัฒนาระบบกำกับติดตามการบังคับใช้กฎหมาย • พัฒนาศักยภาพบุคลากร • พัฒนาหลักสูตร
2. สนับสนุนเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับสถานประกอบการ	<ul style="list-style-type: none"> • ศึกษาริวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม • สร้างความรอบรู้ผู้ประกอบการ
3. สร้างระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพของสถานประกอบการ	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบงาน • สนับสนุนบทบาทและศักยภาพชุมชนในการเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับชุมชน • ส่งเสริมให้ประชาชนรู้สิทธิ • ผลักดันให้เกิดกลไก/รูปแบบ/แนวทาง การควบคุมคุณภาพโดย third party

SUBGOAL

- **Modern Hazard**

Sub goal 3: ลดปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่ (Modern Hazard)

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่สมัยใหม่
2. เพื่อป้องกันผลกระทบและคุ้มครองสุขภาพประชาชนจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่

ขอบเขต:

เชิงประเด็น

- Climate change (ความร้อน ภัยพิบัติ)
- สารเคมีและสารอันตราย
- มลพิษทางอากาศ
- กัมมันตรังสี
- เหตุรำคาญ

ขอบเขต:

เชิง setting

- กิจการใหม่ ๆ
- สถานพยาบาล

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อประชาชนได้รับ information ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากความเสี่ยงสมัยใหม่ เพื่อป้องกันตนเองได้
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือให้อปท. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนนำไปใช้เพื่อป้องกัน ควบคุมปัจจัยเสี่ยงสมัยใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด :

1. มีระบบการประเมินและคาดการณ์ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยงสมัยใหม่หรือศูนย์ระดับประเทศและระดับภาค
2. ร้อยละของหน่วยงานภาคีที่นำข้อมูล information ประเมิน/คาดการณ์ไปใช้ในการป้องกันความเสี่ยงฯ
3. ร้อยละของ อปท. ที่นำข้อมูล information ที่ประเมิน/คาดการณ์ไปใช้ในการป้องกันความเสี่ยงฯ

มาตรการสำคัญ :

1. พัฒนาระบบข้อมูล เฝ้าระวังและคาดการณ์ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่
2. ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่
3. พัฒนาค่ามาตรฐานความเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่
4. พัฒนาระบบสื่อสาร แจ้งเตือนและตอบโต้ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่
5. พัฒนาเครื่องมือสำหรับประชาชนและอปท. ให้เข้าถึงข้อมูล ความรู้ เพื่อใช้ป้องกันสุขภาพตนเองได้ รวมทั้งสามารถแจ้งข้อมูลความเสี่ยงได้ (application / QRcode)
6. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมินและตอบโต้ความเสี่ยงในทุกกระดับ

โครงการสำคัญ

2. โครงการยกระดับคุณภาพการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพใน settings จากสิ่งคุกคามสมัยใหม่ วัตถุประสงค์:

1. เพื่อให้ settings สามารถจัดการปัจจัยเสี่ยงสมัยใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและระบบบริการของ setting นั้น
อย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด :

1. ร้อยละของ settings ที่มีการจัดการได้ตามมาตรฐาน

มาตรการสำคัญ :

1. พัฒนาค่ามาตรฐานการจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจากสิ่งคุกคามสมัยใหม่ ใน setting ต่างๆ
2. ส่งเสริม ประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมามาตรฐานไปใช้เพื่อป้องกัน ควบคุมความเสี่ยง
3. ผลักดันให้เกิดกฎหมาย เช่น ภายใต้อ พรบ.การสาธารณสุข
4. ควบคุม กำกับ ติดตาม

สรุปภาพรวม

- ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (ศอ.12)

- บทบาทกรมอนามัย **Approach** เข้าถึงประชาชนจริงหรือไม่
- ยังไม่เห็นภาพการพัฒนา อสม. อย่างจริงจัง ซึ่ง อสม.อาจได้รับภาระได้มากเกินไป ควรเพิ่มหรือยกระดับ อสม. มีศักดิ์ และเกียรติในการทำงานอนามัย สิ่งแวดล้อม
- ประเด็น อปท. (การพัฒนาขีดความสามารถ พัฒนาหลักสูตร) ขอเสนอให้สร้างเทคโนโลยี เครื่องมือ เพื่อทดแทนคนทำงานของ อปท.ที่ไม่เพียงพอ ให้ง่ายต่อการทำงาน
- การบังคับใช้กฎหมาย (บังคับไม่ได้ในความจริง) ไม่มีความชัดเจนแม้จะเป็นกฎหมายที่ต้องใช้ เสนอให้แบ่งขนาดการบังคับใช้

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (ศอ.2 ศอ.6 ศอ.8)

- ประเด็น อปท.มีจำนวนคนจำกัด การพัฒนาศักยภาพอาจไม่สามารถใช้ได้
ต้องหาวิธีให้พื้นที่ที่มีคนทำงาน อวล. มากขึ้น
- อปท. ไปยังชุมชน ต้องเพิ่มกลไก สสอ. หรือ พชอ. ในระบบ เพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายถึงประชาชน
- เสนอให้บูรณาการกับภาคเอกชน เช่น ประสานเครือข่ายมือถือหลัก เพื่อใช้
ระบบแจ้งเตือน อวล.ผ่านระบบ เพื่อให้เข้าถึงประชาชน
- ความรอบรู้ประชาชน ควรเน้นให้ประชาชนรู้เท่าทัน ควรทำสื่อสารที่
Impact กับประชาชนให้ประชาชนรู้ทันสถานการณ์

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (ศอ.7 ศอ. 9 ศอ.12)

- ยังไม่เห็นกลไก กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรอย่างมืออาชีพเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญ เป็นมืออาชีพด้านสิ่งแวดล้อม
- การดำเนินงานภาพคลัสเตอร์อนามัยสิ่งแวดล้อม ควรบูรณาการงานทุกงานเพื่อลดภาระให้กับ อปท.
- กิจกรรมของบาง **SUBGOAL** มีความซ้ำซ้อนให้บูรณาการกิจกรรมในภาพรวม
- ควรต้องกำหนดบทบาท หน้าที่ และกลไกให้ชัดเจนว่าเรื่องใด เป็นหน้าที่หรือบทบาทใคร
- ประเด็น **Modern Hazard** ยังไม่เห็นการสนับสนุนด้านงานวิจัย และควรต้องเน้นเรื่องการพัฒนาาระบบเตือนภัยให้กับเมืองให้ชัดเจน

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (สอนและ กอง ป.)

- ประเด็น **SUBGOAL** มีบางกลไก และมาตรการที่ทับซ้อนกัน น่าจะรวมเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะถือเป็นปัจจัยเสี่ยงในภาพรวม (อปท. ไม่ได้แยกประเด็นเสี่ยง)
- การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้จบด้านสาธารณสุข แต่ต้องทำงานด้านสิ่งแวดล้อมคงต้องเสริมศักยภาพที่เหมาะสม
- กระบวนการภายในของงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ควรต้องบูรณาการงานกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (กองประเมินผลกระทบ สำนัก ว. และ ศกม.)

- ประเด็นการใช้สื่อ ออนไลน์ ที่บางประเด็นยังเข้าไม่ถึงระบบออนไลน์ ควรเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม
- ประเด็นความเสี่ยงดั้งเดิม สมัยใหม่ ต้องมีความชัดเจนของแต่ละประเด็น ควรไฟก๊สไปสู่เป้าหมายโรคที่กำหนดไว้
- เพิ่มเรื่องของ สิทธิหน้าที่ ให้ครอบคลุมกับประชาชนที่ต้องรู้สิทธิ และหน้าที่
- ควรเพิ่มประสิทธิภาพของคลัสเตอร์ให้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากยังมีการแยกประเด็นงาน ต้องบูรณาการงานกันก่อนจะลงดำเนินการ
- ประเด็นศูนย์การคาดการณ์ เรื่องของเฝ้าระวังควรเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับแต่ละหน่วยงาน สำหรับใช้คาดการณ์ผลกระทบทางด้านสุขภาพ
- ขอให้เชื่อมโยงการดำเนินงานสามกลุ่มงาน และโรคที่ส่งผลกระทบให้ชัดเจนมากขึ้น

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม (สำนัก ๖)

- มาตรการของแต่ละ **SUBGOAL** บางประเด็นรวมกันได้ แต่ยังไม่เห็นการสะท้อนไปสู่ **Outcome** ของการลดโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ทำอย่างไรให้มีการบูรณาการงานร่วมกันระหว่าง กรมควบคุมโรค และกรมอนามัย
- ควรกำหนด **Ladder** หรือลำดับขั้นของการดำเนินงาน อาจจัดลำดับขั้นในการพัฒนา เป็น 3 ขั้นคือ

1. Mission & Problem Base (Traditional hazard)

การทำงานพื้นฐานที่ใช้มาตรฐาน หรือกฎหมายในการกำกับ (Traditional hazard)

2. Development base ทำหน้าที่ตอบการทำงานผ่านพื้นที่ที่เป็นฐาน
ใช้ Soft site intervention เพื่อการพัฒนา

3. Innovation base เป็นการจัดการด้าน Modern hazard
เน้นการแจ้งเตือนภัย และการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม

- ขอให้คำนึงถึงปัญหาที่สะท้อนมาจากพื้นที่ ภาวการณ์ควรต้องตอบสนองตามความต้องการและปัญหาพื้นที่
- ควรบูรณาการงานกัน เนื่องจากทุกหน่วยงาน เร่งใช้งบประมาณ ไม่บูรณาการงาน เงิน และคน ทำให้แย่งลูกค้ากันเอง ทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ
- ควรต้องสร้างการตื่นตัว สร้างความตระหนัก และความตื่นกลัวให้ประชาชนเพื่อให้ประชาชน รู้เท่าทัน เริ่มตระหนัก

ข้อเสนอที่ประชุมภาพรวม

- ควรเน้นประเด็นให้ประชาชน รู้สิทธิ และรู้เท่าทันปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างระบบการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น
- ควรมีโครงการที่เน้นให้ อปท. สามารถจัดการได้ทั้ง **Traditional** และ **Modern Hazard**
- ควรเน้นองค์ความรู้ในภาพรวมให้ประชาชนทั้งสิ่งแวดล้อมดั้งเดิม และสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการปรับตัว
- กลยุทธ์ และมาตรการ ควรใช้มาตรการเชิงลบและต้องอาศัยนโยบายของ อธิบดีกรมอนามัย เพื่อช่วยผลักดันในเชิงนโยบาย

ข้อเสนอจากผู้บริหาร

- เสนอให้ปรับกระบวนการทำงานให้สามารถ **Advocate** ระดับนโยบาย และประชาชนได้
- ควรเชื่อมโยงประเด็น **Health outcome** ให้ชัดเจน ก่อนเชื่อมโยงไปยังการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงไปยังทุกกลุ่มวัย
- การทำงานเพื่อให้เกิด **Health Environmental through quality of life** เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำเสนอให้เห็นคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่ เป็นรูปธรรม ควรหยิบยกขึ้นมา
- เสนอให้มีการสื่อสารกับ อสม. และแกนนำชุมชน ให้ชัดเจน อาจทำบัตร **QR Code** สำหรับ อสม. เพื่อส่งข้อมูลตรงเป็นการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของประชาชน
- การพัฒนา อปท.ควรแยกประเภท อปท. ที่พร้อม กับ อปท. ที่ต้องได้รับการสนับสนุน เพื่อกำหนด กลวิธีที่แตกต่างกัน ควรขับเคลื่อน อปท.ที่พร้อมก่อนเพื่อสร้างรูปธรรม
- เสนอแนวทางนำเสนอโดย ชี้แจงว่า การขับเคลื่อนงานความเสี่ยงดั้งเดิมเป็นบทบาทในการใช้ กฎหมายสำคัญที่ อปท.มีบทบาทสำคัญ ส่วนสิ่งคุกคามสมัยใหม่ อาจเกี่ยวข้องกับ อปท. บ้างแต่เป็น การจัดการสิ่งที่จะเกิดขึ้นใหม่ อยู่ใน พรบ สธ บางส่วน และส่งผลกับประชาชน

ข้อเสนอจากผู้บริหาร

- การสร้าง คสจ. ให้เข้มแข็ง ต้องกำหนดแนวทางทำงานให้ชัดเจน โดยต้องกำหนดบทบาทให้ หน่วยงานแต่ละระดับที่ชัดเจน ทั้งหน่วยงาน และ ศูนย์อนามัย
- ศูนย์อนามัย ใช้โมเดลการขับเคลื่อนงาน อวล.ผ่าน คสจ. แลกเปลี่ยนให้กับหลานพื้นที่ เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานในแบบเดียวกัน
- เน้นสร้างการขับเคลื่อนภาคประชาชน ในการกดดัน อปท.เพื่อสร้างพลังการจัดการ อวล.ในพื้นที่
- เสนอให้ **Modern hazard** ควรเสนอเรื่องระบบรองรับภัยฉุกเฉิน เนื่องจากเป็นปัญหาที่ต้องเตรียมพร้อมรับมือ และจัดการอย่างทัน่วงที พร้อมวางมาตรการที่ชัดเจน

สิ่งทำทหายงานคลัสเตอร์
อเนกมายสิ่งแวดลอม

- ขาด Mine set
- ขาด Paradigm
- ขาด Positive thinking
- ขาดมุมมอง วิสัยทัศน์

นโยบายรองอธิบดี กรมอนามัย

- ใช้แนวทางหรือกลยุทธ์ **PIRAB** ในการทำงานร่วมกันทั้งส่วนกลางและศูนย์อนามัย
- ทบทวน วิเคราะห์ ค้นหากลุ่มลูกค้าและเครือข่ายทั้งรายเดิมให้สร้างสัมพันธ์ และหารายใหม่เพื่อสร้างกลไกในพื้นที่
- จัดเตรียมชุดข้อมูลทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผ่านการวิจัย การค้นคว้า เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุน (**Back up**) ในการทำงาน
- เสริมสร้างศักยภาพภาพกลไก คสจ.เพื่อขับเคลื่อนงานระดับจังหวัด พร้อมระบุเป้าหมายการขับเคลื่อนที่เหมาะสมสำหรับแต่ละจังหวัด
- ยกระดับ พัฒนาต่อยอดงานตามนโยบายหรือกิจกรรมที่เป็นภารกิจหลักของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นการสร้างโมเดลที่ดี ของหน่วยงานภาคการสาธารณสุข (**G&C Hospital**)

นโยบายรองอธิบดี กรมอนามัย

- ขยาย และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงาน และกรมอนามัยทำหน้าที่เป็น หน่วยงานที่สร้างการ **Governance** กำกับติดตาม และชี้เข้าในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
- จัดกลุ่มและบริหารจัดการโครงการ พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน
- สร้างศักยภาพนักอนามัยสิ่งแวดล้อม อปท. ในเรื่องกฎหมาย และติดตามกฎหมายสมัยใหม่ให้ทันเพื่อเตรียมพร้อมรองรับงานใหม่ๆ
- เสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งของ สสอ. พร้อมผลักดันกลไก พชอ. ในการทำงานจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน